

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](#)

excitemus, quoniam omnes in corruptione sumus, Sir. 8. v. 6.

Qui igitur ad aliorum errata notanda proclivis est, is meminerit, quanta virtutum colluvies ad januam suam versetur, apprimē studens, quomodo eam removeat, & facilē nāvis aliorum condonatus est. Deinde pœnam recordetur, quae certissimē ejusmodi malevolos infestatur, ut & ipsi tandem judicium sine misericordia subituri, abominatio omni carni futuri sint, Esa. 66. v. ult.

- - - Absentem qui rōdit amicum,

Qui non defendit alio culpante, solutos

Qui captat risus hominum, famamque
dicacis,

Fingere qui non visa potest, commissa
tacere

Qui nequit, hic niger est, hunc tu Ro-
mancē caveto.

Hic Ethnicus minimē probavit iniquos
hosce judices, quanto minus Deus proba-
bit? Quin potius occinet illis Davidis illu-
lud: Cur recitas statura mea, & assumis
testamentum meum per ostuum? Psal. 50.
v. 16.

Hæc memineritis Vos mei! prohiben-
tes linguam vestram à malo, & labia ve-
stra, ne loquantur dolenti, Psal. 34. v. 14.
Psal. 15. v. 13.

De Secundo.

Sequitur Medela, q̄r̄ fluit
1. Ex affectu paterni consideratione:
hinc Christus: Estote misericordes, sicut
& Pater vester misericors est.

Principes atque Magnates pro insigni
gloriā sibi ducunt, si illustri loco nati, ma-

jores nobiles à quarta usque generatione
arcessere possint. Sed nihil estimandum
est, respectu nobilitatis, quā Christus fide-
les suos insignivit, quod cum ipso eundem
Deum & Patrem habeamus, hinc ait:
Ascendo ad Patrem meum, & Patrem
vestrum, ad Deum meum, & Deum ve-
strum, Joh. 20. v. 18.

Confidite, vos mei! in omnibus cala-
mitatibus. Si Deus Pater noster, benē
nobis erit, nos enim liberi ejus sumus.
Quis est ex vobis homo, quem si petierit
filius suus panem, nunquid lapidem porri-
get ei? Matth. 7. v. 9.

Si Deus Pater, nosque filii ejus, Chri-
stus frater noster est, hinc compellare pos-
sumus eum: Fratrem ne desere frater!
hoc si fecerimus, exaudiet nos, futurus
nobiscum in tribulatione: eripiet nos &
glorificabit nos, Psal. 191. v. 15. 16. Pro-
pterea enim non Angelos, sed semen Abra-
hæ apprehendit, ut misericors fieret, & fi-
delis Pontifex ad Deum, & ut repropitia-
ret delicta populi. In eo, enim, in quo
passus est ipse & tentatus, potens est eis, qui
tentantur, auxiliari, Hebr. 2. v. 16.

Si Deus Pater & nos filii ejus, hæredes
quoque ejus sumus, ut Paulus colligit,
Rom. 8. v. 17. Utique hæredes ejus, quos
præclaræ hæreditas manet, nemp̄ vita æ-
terna, quam Deus datus est his, qui fidem
sum nūquā mutant ab eo, Tob. 2.
v. 12.

Margareta, Daniæ, Sveciæ, Norvægiae
que Regina, adoptavit Ericum, Ducem
Pomeraniæ: hæc magna gratia fuit. Sic
enim hic Dux tria accepit Regna. Sed nos
hæreditas multò ampliò manet, ratione
spiritualis adoptionis, quam Christus no-
bis

bis apud Patrem suum peperit, nempe non coronas tres transitorias, ut Ericus: sed coronas tres nunquam desituras, coronam vita, Apoc. 2. v. 10. coronam justitiae, 2. Tim. 4. v. 8. coronam gloriae, 1. Petr. 5. v. 4. Reges quippe futuri sumus coram Deo Patre & Filio ejus Iesu Christo, in aeternum, Apoc. 1. v. 6.

II. Ex superabundanti mensuratione. Eadem quippe mensura, ait Servator, quam mensi fueritis, remetentur vobis alii. Est hoc jus talionis quod Deus optimè moderari novit. Nos homunciones facilè in excessu delinquimus, ratione vindictæ private, qua multis adeò arrider, ut mortem non refugiant, modo vindictam in hostem exercere queant. Sed nefas hoc est. Non vosmetipso vindicantes, carissimi, sed date locum iræ. Scriptum est enim: Mihi vindicta, & ego retribuam, dicit Dominus, Rom. 12. v. 18. quod fiet die novissimo, quando Dominus retribuet retributionem unicuique in caput ipsorum, Sir. 17. v. 19. 2. Thess. 4. v. 6.

Recordemini hoc, si crux vos infester, Dominus omnia dispoluit, in mensurâ & numero & pondere, Sap. 11. v. 21. Quæcunque igitur obvenerint tibi, sive bona sive mala, boni consule, & memento Deum tibi ad mensurasse. hinc neque plus neque minus obtinere tibi potest, quam Deus ordinavit tibi, siquidem neque capillus capitis petire potest, Matth. 10. v. 30.

Quandoconque igitur in prosperis mensuram plenam infundit tibi Deus, gratias ei age, inquiens: Calicem salutis accipiam, & de nomine Domini prædicabo, Psal. 116. v. 13. si vero in adversis mensura lacrymarum & mœroris tibi infunditur,

animam tuam in patientia custodi, cum Jobo inquiens: Si bona suscepimus de manu Dei, mala quare non suscipiamus, Job. 2. v. 10. Eccl. 7. v. 15.

Hoc si feceris, Deus suo tempore lucidus & lacrymarum mensuram afferet, tibique mensuram bonam, & confertam & coagitatam, & superfluentem gaudii cœlestes dabit in finum tuum. Nam momentanea levitas tribulationis nostræ, supradmodum in sublimitate aeternum gloriae pondus operatur in nobis, 2. Corinth. 4. v. 17.

III. Ex beneficentia compensatione. Non enim fallit verbum Christi: Date & dabuntur vobis. Si multum igitur tibi fuerit, abundanter tribue; si exiguum, etiam exiguum libenter impertiri stude, Tob. 4. v. 9. Non certè pœnitentie, hilarem enim datorem diligit Deus, 2. Cor. 9. v. 7.

Vidua Sareptana ministravit Eliæ cibum; & hydria farinæ non defecit, nec lecythus olei minuta est, quamdiu annona caritas duravit, 1. Reg. 17. v. 9.

Id quod & Sunamitis experta: quia enim erga Elisaem benefica erat, ut quoties transiret, diverteretur ad eam, & comedere panem: quin & cœnaculum patrum faceret ei, poneretque ei in eo lectulum, & menlam & sellam, & candelabrum: Deus beneficentiam hanc filio lo compensavit, quem mortuum Elisaus resuscitavit, 2. Reg. 4. v. 8 seqq.

Jobus buccellam suam non solus comedit, sed comedit ex ea pupillus. Job. 31. v. 17. & copiose benedixit ei Dominus, & licet felicitas ejus aliquantis per interrumpetur; tamen fide ejus probata, omnia duplo recepit Job. 42. v. 12.

Cornelius Centurio fecit eleemosynas multas plebi, propterea non modò quoad corpus & facultates terrenas, sed animam quoque, largiter benedictus fuit. Actor. 10. v. 1.

Hæc exempla hodie tenus veri Christiani imitantur, & largiter liberalitatem seminant, instar agricultorū, qui semen suum plenā manu & cum cantu disseminat, non dubitantes, quin copiosam aliquando messem sint recepturi. Qui enim seminat in benedictionibus, de benedictionibus & metet: qui verò parcè seminat, parcè & metet. 2. Cor. 9. v. 6.

Quodsi igitur filii Dei esse cupimus, & nos misericordia studeamus, sicut Pater noster in cœlo misericors est: secus spuriū sumus, Hebr. 12. v. 19. quos aliquando judicium sine misericordiâ expectabit, Jac. 2. v. 13.

Potuisset nobis Servator alia exempla, quæ affatim in Scripturâ exstant nobis commendare, imprimis illud Jobi, c. 31. v. 18. c. 29. v. 16. Verum ab omnibus creaturis abducit nos, unicè ad exemplum Patris cœlestis nos relegans, qui aliàs Pater misericordiarum dicitur, 2. Cor. 1. v. 3. cuius miserationes diluculo novæ, Thren. 3. v. 23. & usque in æternum super timentes eum, Psal. 103. v. 17.

Sicut igitur Deus misericordiam suam exercet

1. *Universaliter*, juxta illud Psal. 145. v. 15. ita & nos bonum facientes, non defatigemur, Gal. 6. v. 10. Caritas enim benigna est semper, 1. Cor. 13. v. 4. Hinc Servator, Matth. 5. v. 43. Hæc vera misericordia proprietas est, ut non respiciat personam proximi sed Dei mandatum: si proximus indignus videtur cui detur,

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus absolvitur Regulis, quarum

1. *Misericordiam exerce*. Ideò Christus in ipso Evangelii exordio ait: Estote misericordes, sicut & Pater vester misericors est. Hæc verba mandatoria sunt, in quibus Christus nobis ob oculos ponit, primò, *Natura nostra perversitatem*, quæ adeò depravata est, ut nos ipsos saltem respiciamus, nihil patientes super contritione Joseph, Amos 6. v. 6. propterea dicitur: *prospera*, ut indicetur, naturâ tales non esse, id eoque opus esse, ut misericordiam inse-

quamur, instat venatoris, tamdiu feram investigantis, dum in rete suum pertrahat. Deinde ostendit quoque nobis *Continuationis necessitatem*, ut bonum facientes non defatigemur, tempore enim suo metemus non delassati, Gal. 6. v. 9. Tertiò *debitam conformitatem*. Probi filii libenter vestigiis parentum insistunt, & apertimè carent, ne degenerent, ut junior Tobias, cui propterea Gabel hoc elogium accinit: Benedicat te Deus Israel, quia filius es optimi viri, & justi, & timenter Deum &c. Tob. 9. v. 9.

Quodsi igitur filii Dei esse cupimus, & nos misericordia studeamus, sicut Pater noster in cœlo misericors est: secus spuriū sumus, Hebr. 12. v. 19. quos aliquando judicium sine misericordiâ expectabit, Jac. 2. v. 13.

Potuisset nobis Servator alia exempla, quæ affatim in Scripturâ exstant nobis commendare, imprimis illud Jobi, c. 31. v. 18. c. 29. v. 16. Verum ab omnibus creaturis abducit nos, unicè ad exemplum Patris cœlestis nos relegans, qui aliàs Pater misericordiarum dicitur, 2. Cor. 1. v. 3. cuius miserationes diluculo novæ, Thren. 3. v. 23. & usque in æternum super timentes eum, Psal. 103. v. 17.

Sicut igitur Deus misericordiam suam exercet

1. *Universaliter*, juxta illud Psal. 145. v. 15. ita & nos bonum facientes, non defatigemur, Gal. 6. v. 10. Caritas enim benigna est semper, 1. Cor. 13. v. 4. Hinc Servator, Matth. 5. v. 43. Hæc vera misericordia proprietas est, ut non respiciat personam proximi sed Dei mandatum: si proximus indignus videtur cui detur,